

UDK 821.163.42-1.09 Meštrić, T.
811.163.42' 282.3(497.5 Kukljica)
Pregledni članak
Primljen: 05. 06. 2006.
Prihvaćen za tisak: 27. 10. 2006.

MARIJANA VULIĆ
Sveučilište u Zadru
Obala kralja Petra Krešimira IV. 2, HR – 23000 Zadar

ULOGA ROMANIZAMA U ZBIRCI PJESAMA "NA RASKIŽJU VITROV" TOMISLAVA MEŠTRIĆA

U radu su obrađeni dijalektizmi romanskog porijekla u zbirci pjesama Tomislava Meštrića *Na raskrižju vitrov*, napisanoj na jednom od čakavskih mjesnih govora, kukljičkom idiomu. Posebna pozornost posvećena je stilističkoj dimenziji.

KLJUČNE RIJEČI: *romanizmi, dijalektalna poezija, stilem*

Pojava nove pjesničke knjige u jednoj od naših dijalektalnih lučica, s oko osamsto duša, budi znatiželju ne bi li se u njoj mogla naći pokoja rijetka, gotovo zaboravljena riječ iz bogate škrinjice hrvatske jezične baštine. Potom, poput vesala koja uronjena u more stvaraju valove, ali istovremeno pokreću lađu prema naprijed, nova dijalektalna zbirka potiče postavljanje pitanja o izvoru i značenju riječi od kojih je satkana. Pojavljuju se, usto, i izazovi opažanja nijansi po kojima se pjesnički izričaj razlikuje od svakodnevnog govora i traženja skrivenih, metaforičkih elemenata u kojima se zrcali umjetnička dimenzija. S tim poticajima, prelistavajući dijalekatne rječnike¹, iščitavam posljednju, petu po redu zbirku pjesama Tomislava Meštrića *Na raskrižju vitrov*.

I. POEZIJA TOMISLAVA MEŠTRIĆA – PREDLOŽAK ZA PROUČAVANJE ČAKAVICE MJESTA KUKLJICA NA OTOKU UGLJANU

Pjesniku Tomislavu Meštriću, rođenom 1931. godine u mjestu Kukljica, lokalni govor trajna je tema, što je vidljivo već u naslovu njegova prvijenca *Bodulska besida* (1995.). Naslov druge zbirke pjesama *Lanterna gori* (1996.) također oslikava pjesnikovu težnju da voljena čakavica i dalje živi, čemu poput ulja u uljanici, doprinose njegovi stihovi. Na samom početku sljedeće knjige *Na storomu fundamentu* (1998.) javlja se programska pjesma "Pišen da ne umre" u kojoj Meštrić odlučno definira svoju temeljnu pjesničku motivaciju: *ne don da mi umre / moja čakavica. / Zoto u preši pišen / jer joko se bojim*

¹ Pored rječnika upotrijebljenih dijalektizama koji se nalazi na kraju zbirke, a priredio ga je, kako to običavaju i ostali čakavski pjesnici, sam autor, korišteni su *Rječnik govora mjesta Kukljica* Tomislava Maričića, *Rječnik govora mjesta Sali* Ankice Piasevoli, te *Rječnik rivanjskog govora* Ladislava Radulića.

/ da bar čakoli preživi / i u pismaman mojin. ("Pišen da ne umre") Stoga ne iznenađuje činjenica da umjetnik, "utopljen i zadivljen svojim čakavskim jezikom"², i u najnovijoj zbirci *Na raskrižju vitrov* (2005.) ponovno otvoreno, kritički progovara o jeziku: *Pomišali su ČA i ŠTO / izlego se je paštroč / pa ka ga slušoš / šušur stvora / kaj raštimona gitara.* ("Gosposki jazik")

Već 1995., u prigodi objave prvih stihova, Božidar Finka je Meštrićev pjesmotvor ocijenio vrijednim ne samo kao pjesnički nego i kao dijalekatni tekst³, a Miljenko Mandžo ga preporučuje dijalektolozima kao koristan predložak.⁴ Prepoznavanje ove dimenzije Meštrićevih pjesama rezultiralo je pojavom stihova iz zbirke *Na storomu fundamentu* (1998.) u egzemplifikaciji pojedinih natuknica⁵ u prestižnim *Jadranskim etimologijama* (Vinja).

Polazeći od teze da su književna dostignuća pisana u dijalektu, u ovom slučaju Meštrićeva zbirka *Na raskrižju vitrov*, koja sadrži sedamdeset pjesama na ikavsko-ekavskoj čakavici mjesta Kukljica na otoku Ugljanu, dragocjena leksička riznica, u radu će biti izdvojeni leksički elementi autohtonog romanskog jezika supstrata, kao i posuđenice koje su tijekom stoljetnih romansko-slavenskih jezičnih i kulturnih dodira ušle u jedan od čakavskih mjesnih govora (kukljički idiom). Navedeni jezični korpus bit će promatran prvenstveno kroz prizmu stilske vrijednosti radi utvrđivanja uloge dijalektizama romanskog podrijetla u Meštrićevu pjesničkom izričaju.

2. OBRADBA DIJALEKTIZAMA ROMANSKOG PODRIJETLA U DIJALEKTALNOJ POEZIJI

Romanizmi su jedna od leksičkih osobitosti hrvatskoga jezičnog korpusa. Na sinkronijskoj razini, dihotomija standardni jezik – dijalekt, generira podjelu na romanizme koji su ušli u standardni jezik i dijalektizme romanskog podrijetla. Obradba na dijakronijskoj razini prati njihov povijesni slijed, od elemenata iz jezika supstrata koji su do dan-danas ostali utkani u govorni idiom, preko posuđenica koje su, jezičnim dodirima, usvojene iz mletačkog dijalekta tijekom niza stoljeća političkih, trgovačkih i kulturnih veza s Mletačkom Republikom, do onih kasnijih, iz talijanskog standarda. Semantika i morfologija nude zasebne, pažnje vrijedne razdiobe i obradbe dijalektizama romanskog porijekla, dok ih stilistika promatra u svjetlu njihove uloge u umjetničkoj kreaciji. Primjenom rezultata pojedinih lingvističkih analiza i klasifikacija (dijakronijska, morfološka, semantička) u stilističkoj valorizaciji moguće je ponuditi bogatiju interpretaciju umjetničkog djela.

Počevši od dijakronijske klasifikacije dijalektizama romanskog podrijetla u stihovima Tomislava Meštrića, najprije izdvajamo potvrde leksičkih relikata iz dalmatskog, izumrlog

² Ivica Milić, u predgovoru zbirci *Na raskrižju vitrov* ističe pjesnikovo istraživanje rječničkog blaga, ali i žaljenje zbog gašenja izvorne čakavštine.

³ Božidar Finka, "O naglasnoj primjeni u Meštrićevu rječniku", *Bodulska besida*, Zadar, 1995.

⁴ Miljenko Mandžo, "Ocjene knjige" (u pogovoru zbirke *Bodulska besida*, 1995.): "veoma koristan priručnik čakavskog govora, koji se našalost gubi".

⁵ Primjerice pod natuknicom *palaguz, m* u *Jadranskim etimologijama* stoji: "plitko mjesto u luci gdje se izvlače brodovi", Brbinj; *palaguz, m* "isto", Kukljica: (*Naša gajeta*) *razarmižona, raspajolona, u palaguzu pruntona. A poluge nalojone, kaj legruti poštivone* (T. Meštrić, *Na storomu fundamentu*, Zadar 1998, 46). Kako su poluge glavno sredstvo za izvlačenje brodova, nameće nam se zaključak da je riječ izvedena od *poluga* (preko dalm. < lat. *PALANCA < grč. Φάλαγξ, -αγγος "greda")..." (Vinja, 2004: III, 59).

autohtonog romanskog jezika koji se iz govornog, tzv. vulgarnog latinskog, razvio na istočnoj obali Jadrana (*komin*, *komoštre*, *kračun*, *pijat*). Neki od njih se gube iz jezične prakse paralelno s nestajanjem predmeta koji označavaju, pa im značenje valja potražiti u dijalekatnim rječnicima (primjerice, *komoštre* "lanac nad ognjištem za vješanje lonca"), dok se drugi uspijevaju zadržati i ušli su u jezični standard (*komin* "otvoreno ognjište"). Kao ilustracija može poslužiti početak pjesme "Vrnjivon vrime nose" u kojoj pjesnik odabirom leksema iz najstarijeg sloja romanskih posuđenica, pojačava dojam hoda kroz vrijeme i vraćanja u prošlost, doprinoseći tako ostvarenju živopisnog prikaza dragih uspomena iz najranijeg djetinjstva:

*Još uljenica gori
u momu sićanju.*

*Još na kominu
oganj plamico.*

*Još na komoštraman
kuželjo bruncin
na plamiku od zbičo
dok nan brižna mati
o ocu, moru i vaperu pričō.*

"Vrnjivon vrime nose"

Među brojnim tragovima koje je Mletačka Republika u razdoblju od 10. do 18. stoljeća ostavila u civilizaciji, kulturi i jeziku na obali i otocima istočnog Jadrana, značajno mjesto zauzimaju leksičke posuđenice iz mletačkog, od kojih su neke potvrđene i u Meštrićevom pjesničkom izričaju (*bruncin*, *deprova*, *čakula*, *gradele*). Zbog zvučne usklađenosti mletacizama sa susjednim leksemima (asonanca, aliteracija) osobito su efektna sljedeća dva primjera:

- *U lopizu putač*⁶ *kuželjo* ("Dvi londe kunpirov")
- *lipa je kaj pijaula*⁷ ("Ka će to ručenje...?")

Novijem leksičkom sloju pripadaju posuđenice iz suvremenog talijanskog jezika (talijanizmi) koje su uglavnom lako prepoznatljive (*korijera*, *lašapašare*, *legrut*, *letrika*, *makina*):

*Pari mu se
da je kaj učera
u skulu odi
u soldoti pošo,
po se oženi.*

"Vrime biži"

⁶ *putač* "gulaš" (Meštrić 2005: 110). Piasevoli za Sali donosi potvrdu *putač*, *m*. U JE uz oblik *putač*, *m* (o. Vrgada) navode se u istom značenju i oblici: *potač*, *m* (u Šibeniku) i *potoč*, *m* (u Trogiru) sa sljedećom definicijom: "naziv za hranu preuzet je iz ven. *potachio* i *potachio de carne* "manicaretto di carne smunizzata" (Boerio 529), a temeljno značenje mlet. riječi je 'mješavina', 'petljanija'."

⁷ *piaula* "lutka". U JE nalazi se natuknica *pijavula* s potvrdom iz Brusja.

S obzirom na pripadnost semantičkim poljima, veći dio dijalektizama romanskog podrijetla moguće je svrstati u sljedeće kategorije:

- brodarstvo i ribarstvo: *brdužati, filošpanj, kočarica, krojna, madrikula, prova, vapor*;
- kuhinja i kulinarstvo: *bruncin, komin, komoštre, putač, spiza*;
- meteorologija: *fijod, korenat, meštro, nevera, pulentoda*;
- stanovanje i odijevanje: *faco, funestra, koltrina, lancun, plafun, skaline*;
- uporabni predmeti i alati: *bolonča, brtvela, capun, kofa*.

Jezikoslovnim, te nadasve multidisciplinarnim istraživanjima, potvrđena je i argumentirana značajna zastupljenost romanizama vezanih uz ribarstvo u lokalnim govorima na istočnoj obali Jadrana, dok su agronimi, fitonimi i hidronimi hrvatski (Skračić, 1999: 119). Ta leksička odlika, kao rezultat romansko-slavenske jezične simbioze, prisutna je i u korpusu koji je predmet ove analize, a možda se ponajbolje uočava u stihovima pod naslovom "Moja je pisma školj":

*Moja je pisma
i baba i did,
fundamenat
i sakramenat;*

*maslina i smokva,
more i nevere,
bodulice i sirene.
I lanterna i fero,
komin i lumin.*

*Moja je pisma radost,
krik i bol...*

Moja je pisma ŠKOLJ!
"Moja je pisma školj"

Osim toga, primjetno je da se kuhinja zazidana odvojeno od kuće ne naziva *kužina*, već *kuvarica*, pri čemu se ne radi o pjesničkoj figuri, već o uporabi identičnoj onoj u govornom jeziku. Naime, dok su kulinarski termini često romanski, tj. posuđeni, to nije slučaj kod naziva prostorija i osoba za koje se koristi "domaća rič":

*Mati se je na tren
iz kuvarice makla,
a jo uleti kaj strila
po drito na komin.*

...
*Ukro son dvi londe kunpirov
materu nis ništa reko,
od velike preše,
jazik son ispeko.*

"Dvi londe kunpirov"

Pjesniku su drage umanjenice, među kojima izdvajamo one u čijoj je osnovi posuđenica romanskog podrijetla, a adaptirane su hrvatskom jezičnom sustavu na morfološkoj razini: *librič*, *muretica*, *portič*, *škatulica*. Imenice po brojnosti slijede glagoli (*arivati*, *balati*, *čakulati*, *fermati*, *fiščati*, *fumati*, *guvernati*, *inšempijati*, *kalati*, *krešiti*, *navigati*, *pasati*, *portiti*, *sumiljati*, *šekundirati*) i glagolski izrazi (*pari mi se*). Dijalektizmi romanskog porijekla u Meštrićevim pjesmama osobito su česti u funkciji opisnih pridjeva (*atento*, *furešti*, *inšempijon*, *kuntenat*, *kurijož*), te kao sastavnice usporedbenih frazema: *kaj legruti poštivoni* ("Prečiži gospodor" i "Moj moli-veliki librič"), *kaj organ bi pivo* ("Ništo se u oriju čuti"), *kaj na pijatu* ("Đir potlin dažja"), *kaj u raju goditi* ("A ti son još dite biti"). Među priložima, najčešći je *šimprije*, osim kojega nalazimo još i brojne druge u različitim aktualizacijama (*deprova*, *drito*, *duro*, *štuto*, *žvelto*), nerijetko u figurativnom značenju, kao u pjesmi "Ođiti, ođiti, ođiti...":

Ođiti, ođiti, ođiti...
ne fermati.
Ođiti duro
ne srljati.

Ođiti drito,
ne ševrljati.
Ođiti štuto,
ne se savijati.

"Ođiti, ođiti, ođiti..."

3. STILISTIČKA ANALIZA

Poetika Tomislava Meštrića temama i motivima uklapa se u bogatu književnu tradiciju na čakavskom, čiji počeci sežu u vrijeme najranije hrvatske književnosti, a procvat je ostvaren u djelima Marka Marulića, Petra Hektorovića, Hanibala Lucića, Petra Zoranića, Jurja Barakovića. U XX. stoljeću ova je tradicija obogaćena radovima velikana poput Vladimira Nazora, Drage Gervaisa, Mate Balote, Zvane Črnje i drugih.

Pjesnički izričaj kojim Meštrić progovara o otočnoj idili i otočnim nedaćama, teži jednostavnosti i oponašanju govornog jezika, osobito u stihovima koje obilježava narativni, pripovjedački stil (*Dok na portu čekon korijeru / na povratku iz školja u Gro, / na koloni sedin / odmoron i guštiron*. – "Dok čekon korijeru"), ali i u sličicama krajolika i života (*Bodulska funestra / ni samo buža / mej ku se more u kuču / sunce i svitlo puščati, / oli je orijun rasfriškati. // Funestra je / vetrina divojke bodulice / na koj se uzgojo cviće: đermana, sparožina, garofuli, vijolice...* – "Bodulska funestra"). U tim slučajevima romanizmi se javljaju upravo u onim kontekstima u kojima ih čujemo u svakodnevnoj komunikaciji autohtonih govornika. Međutim, kolikogod Meštrićeva poezija bila plod snažne težnje za očuvanjem lokalnoga govora, ona se ne svodi na vjerno bilježenje i reproduciranje, što potvrđuju brojni primjeri otklona od govornog jezika. Individualnost pjesničkog izričaja ostvarena je kreativnim odabirom i strukturiranjem jezičnih detalja, pa tako i posuđenica, koje nalazimo u funkciji pojačanja estetskog doživljaja i u ulozi stvaranja dodatne obavijesti. Ne radi se, dakle, tek o podudaranju Meštrićeva jezika s kukličkim idiomom, nego o svjesnom stvaranju izražajnih sredstava "pažljivim izborom iz jezika" (Čale 1973: 31), kao osnovnom svojstvu pjesničke kreacije.

Primjerice u uvodnoj strofi pjesme "Dok čekon korijeru", u kojoj pjesnik navodi gdje se i zašto nalazi, romanizmi su, kao što je već prethodno istaknuto, aktualizirani u svom izravnom, denotativnom značenju (*porat, korijera, kolona*), dok su kasnije, u deskriptivnom dijelu, sastavnice metafore i personifikacije, te ostvaruju figurativni, preneseni smisao:

*Noć je potindala selo,
letrike migaju,
brodiči se ukutrili,
krojne obisili
i polako kunjaju.*

"Dok čekon korijeru"

Na kraju pjesme, povezujući početnu i završnu strofe, autor zaključuje komunikaciju s čitateljem svojevrsnom digresijom (*Ščeta ča ni i večeroska / malo depiju zakasnila.*), odnosno žaljenjem što je autobus stigao na vrijeme i prekinuo njegovo uživanje u idiličnoj slici predvečerja, gdje mu selo, dok trepere ulične svjetiljke, izgleda kao pokriveno tendom, a brodovi se, poput ljudi, u smiraj dana, umirili i drijemaju. Ovim parafraziranjem stihova, više-manje neutralnim jedinicama gubi se niz asocijativnih konotacija, kao i ekspresivna dimenzija koje obilježavaju pjesničku strukturu.

U Meštrićevim stihovima izbor posuđenice je često motiviran, bilo praktičnim razlozima, radi ostvarenja osnovnih obilježja poezije, ritma i rime (*Fola ti, smokvo didova, / fola ti po sto puta, / za gušt mišonce, / moga lipoga ditinjstva / i tvoga slatkoga fruta.* - "Fola ti, smokvo didova"), bilo traganjem za jezičnom raznolikošću, kako bi se izbjeglo ponavljanje (*svi smo hrabri i kurožni* - "Junoci na bonaci"). Pored navedenog izražajnog obogaćenja, primjetna je uporaba romanizama u funkciji stvaranja određenog tona i dinamike:

*Trevi kumpanjone,
š njiman čakulo.
Na korte boci partiju,
španjulet zafumo.*

"Krivo presuđen"

Istu ulogu imaju i romanizmi u humoristično intoniranoj pjesmi "Kaj grum iz vedra neba" u kojoj je vrlo efektno opisano stanje prve zaljubljenosti mladića. Temeljna ideja, iz prvoga stiha (*Pomutila mi je razum*) razvija se kroz pjesmu i doživljava vrhunac u zadnjoj strofi u kojoj je biranim posuđenicama (*de kapoto me je inšempijala*) ostvorena scenska živahnost i fina komika:

*Ni donun, ni nočun
mira mi ni dola,
de kapoto me je inšempijala,
a na brižna, o ničemu
ni ni pojma imala!*

"Kaj grum iz vedra neba"

U ovom i brojnim drugim primjerima romanizmi se javljaju kao funkcionalni jezični izbori – stilemi. Posebnu pozornost privlači stilogenost jezičnih izraza ostvorena

sintaktičkim konstrukcijama, štoviše, "stilske se figure i stilogenost jezičnih izraza u većine pjesničkih aktualizacija jezičnih elemenata u poetskoj funkcionalnoj strukturi ostvaruju sintaktičkim jedinicama" i zato "uistinu meritornim opisima semantostilema (figura značenja) mora prethoditi raščlamba strukture figura konstrukcije kojima su izražene" (Stančić, 1998: 73). Na taj je način moguća njihova identifikacija i valorizacija. Tako značenjsko proturječje u stihovima *U proznoj kući / ni manjkalo ništa*. ("Veseli siromasi"), upravo temeljem strukture prepozajemo kao paradoks i razlikujemo od ostalih figura čiji su konstituenti u suprotnosti (oksimoron, antiteza).

U pjesmi "Nis sigur" kontrast i naglašavanje postignuti su posuđenim leksičkim i sintaktičkim elementima:

*Masline su bile base, base,
bar mi se pari tako,
no nje son se penjo
kaj vjeverica lako.*

...

*Sa mi se pari
kaj da su naresle visoko, visoko,
ne moren no nje niti makac
jedva bocin oko.*

"Nis sigur"

Naizmjeničnim korištenjem posuđene i hrvatske riječi, pjesnik uključuje i samog čitatelja u svoju igru, u skakutanje, u sjećanju, dakako, *Od grone do grone / od skaline do skaline / do najvisočije visinel*, a kasnije će s njim podijeliti i svoju nedoumicu *kolo niki stvori*. Paralelizam prve i treće strofe postiže, među ostalim, i ponavljanjem izraza *mi se pari* koji pojačava utisak nesigurnosti, a kulminirat će na kraju šalom "na svoj račun":

*Pa sa nis sigur
koli niki stvori
jesu li masline
toliko krešile
oli son jo ostari.*

"Nis sigur"

Kukljički idiom, "*tepla i droga čakavica*" ("Gosposki jazik"), umjetničku protegu (Užarević, 2005) ostvaruje u pjesničkom izričaju Tomislava Meštrića. I ne samo to, rabeći terminologiju Josipa Užarevića, ovdje se ostvaruje i svjetotvorna dimenzija jezika, budući da se iz Meštrićevih stihova pored individualne iščitava i kolektivna svijest, te povijest, kultura, tradicija pjesnikova rodnoga kraja. Naime, u Meštrićevim stihovima ogleda se ne samo pjesnikova duša (vidimo ga zaljubljenog u školj, maslinu i čakavicu), već se oslikava život svih generacija na otoku: život djeteta, mladića i djevojaka, muškaraca i žena, radinost i lješkarjenje, sve protkano pjesmom, šalama i veseljem:

*Na kominu bi sedili
kaj organ kantali
u bolje sutra se ufali
potribu bandunali.*

"Veseli siromasi"

Meštrićeve pjesme ne ograničavaju se samo na to da budu škrinjice jezičnog blaga; u njima je, naime, sačuvano cijelo bogatstvo ideja i osjećaja, onih intimnih, osobnih, pjesnikovih, ali i onih zajedničkih, općih. Radost i zadovoljstvo, unatoč brojnim tegobama i nedaćama, obilježja su cijele zajednice ("Otočna idila", "Raspivono moje selo"), pri čemu, kao i kod Zlatana Jakšića, "hilarijski intonirani opisi ne zakriljuju zbilju, već pomažu u arhetipskoj rekonstrukciji posebne svakodnevnice koja ubrzano nestaje" (Rabac Čondrić: 1995, 216). Nešto je od toga duha ipak ostalo sačuvano, pa je i danas, kao i nekoć, pogled u budućnost optimističan ("Doj će niko novo vrime", "Kriva murva nin propala"):

*Kaj ča potlin osek
nadojdu plime,
doj će i na školji
niko novo i bolje vrime.*

*Vrime,
u komu će oganj jepet goriti
na niku novu šortu.
U komu će niki novi brodi plivati
po moru, u portu.*

"Doj će niko novo vrime"

Pored uloge koju romanizmi imaju u Meštrićevim stihovima u oblikovanju specifičnoga pjesničkog izričaja, bilo da se javljaju u direktnom ili u prenesenom značenju, stvarajući stilske figure, oni doprinose definiranju općeg ugođaja. Romanizmi, a poglavito panmediteranski termini (npr. *orac*⁸), u svijesti čitatelja neizostavno oživljavaju boje, mirise, zvukove, jednom riječju slike života karakteristične za cijelo Sredozemlje. Meštrićevi stihovi prožeti su duhom Mediterana, pa se i u tom smislu može govoriti o stilskoj obojenosti romanizama u zbirci *Na raskrižju vitrov*.

ZAKLJUČAK

Dijalektalna poezija bogato je vrelo građe za niz jezikoslovnih obradbi: leksičkih, semantičkih, frazeoloških, i drugih. Proučavanjem leksičke građe vidljivo je da dijalektizmi romanskog podrijetla u dijalektalnoj poeziji imaju ne samo jezičnu i povijesnu vrijednost, sačuvati ih od potpunog zaborava, nego i umjetničku i svjetotvornu. To potvrđuju primjeri iz zbirke pjesama Tomislava Meštrića *Na raskrižju vitrov*.

Supstratski, adstratski i superstratski romanski elementi koji svjedoče o stoljetnim romansko-slavenskim kontaktima, u Meštrićevoj poeziji nadilaze svoju prvu, komunikacijsku dimenziju i odraz su kako pjesnikove mediteranske duše tako i pjesnikova svijeta. U tom smislu vrlo je znakovit sam naslov zbirke *Na raskrižju vitrov*. Pjesnikovo rodno mjesto, njegov *školj, idro, introda, funestra, smokva* i *maslina*, stoljećima su se nalazili *na raskrižju vitrov*, tj. na području gdje su se, kao i duž cijele naše obale, dodirivali slavenstvo i romanstvo. Romanizmi u lokalnom mjesnom idiomu i u dijalektalnim pjesničkim ostvarenjima potvrda su slojevitih jezičnih, ali sveobuhvatnih civilizacijskih, kulturnih i tradicijskih prožimanja.

⁸ *Jorbu se je slomi / ki je u Planini niko i reso, / a belo idro se je rasporilo / is kin je brdužo u krmu, / na orac i treso. ("Na ultimi")*

LITERATURA:

- Giuseppe Boerio, 1993: *Dizionario del dialetto veneziano*, Firenze.
- Franjo Čale, 1973: *Od stilema do stila*, Zagreb.
- Tomislav Maričić Kukljičanin, 2000: *Rječnik govora mjesta Kukljica*, Zadar.
- Tomislav Maričić Kukljičanin, 2003: *Kukljica*, Zadar.
- Ankica Piasevoli, 1993: *Rječnik govora mjesta Sali*, Zadar.
- Glorija Rabac Čondrić, 1995: "Čakavske antologije", *Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru*, Razdio filoloških znanosti, 22-23, 203-221.
- Ladislav Radulić, 2002: *Rječnik rivanjskoga govora*, Zadar.
- Petar Skok, 1971-1974: *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskog jezika*, I-IV, Zagreb.
- Vladimir Skračić, 1999: "La distribuzione dei toponimi italiani e croati sulle isole zaratine", *Atti del convegno Adriatico, un mare di storia, arte, cultura*, vol. I, 115-125.
- Ljiljana Stančić, 1997: "Sintaktostilistička raščlamba i razdioba smisla", *Radovi Filozofskog fakulteta u Zadru*, Razdio filoloških znanosti, 26, 73-83.
- Vojmir Vinja, 1998: *Jadranske etimologije*, I, II, III, Zagreb.
- Josip Užarević, 2005: "O jeziku", *Croatica et Slavica Iadertina*, 1, 31-37.

ROMANISMS IN THE COLLECTION OF POEMS "NA RASKRIŽJU VITROV" (AT THE CROSSROADS OF WINDS) BY TOMISLAV MEŠTRIĆ

SUMMARY

The article discusses the dialect words that have their origin in the Romanic languages in the collection of poems *Na raskrižju vitrov* (At the Crossroads of Winds) by Tomislav Meštrić which was written in one of the čakavian local speech variants, the idiom of the village of Kukljica. The analysis of the dialect language data includes a diachronic classification and a sorting according to semantic fields. Special attention is given to the artistic dimension.

KEY WORDS: *Romanisms, dialect poetry*

